

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Μ.Α. κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 25559/03)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

2 Μαρτίου 2006

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

-Ακριβές αντίγραφο.

Στρασβούργο, 2.3.2006

(υπογραφή) S. NIELSEN – Γραμματέας Τμήματος

Στην υπόθεση Μ.Α. κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε δικαστικό συμβούλιο αποτελούμενο από τους:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, *πρόεδρο,*

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κυρία F. ΤΥΛΚΕΝΣ,

Κυρία E. ΣΤΕΙΝΕΡ,

Κύριο Κ. ΗΑΧΙΥΕΒ,

Κύριο D. ΣΠΙΕΛΜΑΝΝ,

Κύριο S.E. ΤΕΒΕΝΣ, *δικαστές,*

και τον κύριο S. ΝΙΕΛΣΕΝ, *γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 9 Φεβρουαρίου 2006,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 25559/03) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, μία υπήκοος της οποίας, η κυρία Μ.Α. («η προσφεύγουσα»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου την 1η Αυγούστου 2003 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται από τον κύριο Λ. Πεγιάδη, δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από την απεσταλμένη του αντιπροσώπου της, κυρία Γ. Σκιάνη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 19 Οκτωβρίου 2004, το Δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Επικαλούμενο το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφάσισε να αποφανθεί ταυτόχρονα επί του παραδεκτού και επί της ουσίας της υπόθεσης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

4. Η προσφεύγουσα είναι ψυχίατρος. Στις 29 Νοεμβρίου 1996, διατάχθηκε μία ένορκη διοικητική εξέταση μετά από αίτηση του Υπουργείου Υγείας. Ειδικότερα, πολλοί γιατροί, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, θεωρήθηκαν ύποπτοι του ότι συνέταξαν ψευδείς συνταγές υπέρ ιδιωτικών εργαστηρίων που φέρονταν να τους είχαν καταβάλει προμήθειες επί των βιοχημικών αναλύσεων, τις οποίες συνταγογραφούσαν σε βάρος των ασφαλιστικών ταμείων.

5. Στις 3 Σεπτεμβρίου 1997, η προσφεύγουσα κατέθεσε μέσα στο πλαίσιο της ανοιγείσας ένορκης διοικητικής εξέτασης.

6. Στις 31 Δεκεμβρίου 1997, τα πορίσματα της εξέτασης αυτής υποβλήθηκαν στον εισαγγελέα. Ο τελευταίος διέταξε τότε την εξέταση μαρτύρων.

7. Στις 5 Απριλίου 1998, ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος πέντε γιατρών, μεταξύ των οποίων και της προσφεύγουσας, για συνέργεια σε απάτη, πλαστογραφία και χρήση πλαστού.

8. Στις 20 Σεπτεμβρίου 1999, ο εισαγγελέας παρέπεμψε την προσφεύγουσα και τέσσερις άλλους γιατρούς σε δίκη.

9. Στις 18 Φεβρουαρίου 2003, μετά από οκτώ αναβολές της συζήτησης, από τις οποίες καμία δεν είναι καταλογιστέα στην προσφεύγουσα, το Πλημμελειοδικείο Αθηνών αθώωσε την προσφεύγουσα (απόφαση αριθ. 15927/2003).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

10. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, της οποίας αποτέλεσε το αντικείμενο, παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον κατηγορίας ποινικής φύσεως.»

A. Επί του παραδεκτού

11. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει εξάλλου ότι δεν προσκρούει σε κανένα λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη

12. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η περίοδος που προηγήθηκε της παραπομπής της προσφεύγουσας σε δίκη δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη, γιατί αυτή δεν θεωρείτο ακόμη ως «κατηγορούμενη».

13. Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε όταν αυτή κατέθεσε στο πλαίσιο της ένορκης διοικητικής εξέτασης.

14. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, επί ποινικών υποθέσεων, η «λογική προθεσμία» του άρθρου 6 § 1 αρχίζει από την στιγμή που ένα πρόσωπο «κατηγορείται». Μπορεί να πρόκειται για μία ημερομηνία

προηγούμενη της ημερομηνίας κατά την οποία επιλήφθηκε το δικαστήριο, και ειδικότερα αυτήν της σύλληψης, της απαγγελίας κατηγορίας και του ανοίγματος της προανάκρισης. Η «κατηγορία», με την έννοια του άρθρου 6 § 1, μπορεί να οριστεί «ως η επίσημη κοινοποίηση, προερχόμενη από την αρμόδια αρχή, της κατηγορίας για την διάπραξη ποινικού αδικήματος», ιδέα που αντιστοιχεί και στην έννοια των «σημαντικών επιπτώσεων πάνω στην κατάσταση» του υπόπτου (βλέπε, ειδικότερα, *Eckle κατά Γερμανίας*, απόφαση της 15 Ιουλίου 1982, série A no. 51, σελ. 33, § 73 – *Louerat κατά Γαλλίας*, no. 44964/98, § 29, 13 Φεβρουαρίου 2003).

15. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο είναι της άποψης ότι η διαδικασία άρχισε στις 3 Σεπτεμβρίου 1997, ημερομηνία κατά την οποία η προσφεύγουσα εξετάστηκε μέσα στο πλαίσιο της ένορκης διοικητικής εξέτασης που αναφέρεται στα ύποπτα για την σύνταξη ψευδών συνταγών πρόσωπα (βλέπε, *Ποθουλάκης κατά Ελλάδας*, no. 16771/02, §§ 15-17, 15 Ιουλίου 2004). Τελείωσε στις 18 Φεβρουαρίου 2003, με την απόφαση του Πλημμελειοδικείου Αθηνών, το οποίο αθώωσε την προσφεύγουσα. Επομένως, διήρκεσε πέντε χρόνια και περισσότερους από πέντε μήνες για έναν βαθμό δικαιοδοσίας.

2. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

16. Κατά την Κυβέρνηση, η διάρκεια της διαδικασίας εξηγείται κατά κύριο λόγο από την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η οποία απαιτούσε εμπειριστατωμένη έρευνα κυρίως μέσα στο πλαίσιο της ένορκης διοικητικής εξέτασης. Κατά τα άλλα, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η διαδικασία ενώπιον των επιληφθέντων οργάνων διεξήχθη με ταχύτητα, λαμβάνοντας υπόψη ειδικότερα τον σοβαρό χαρακτήρα των κατηγοριών.

17. Η προσφεύγουσα σημειώνει ότι η συζήτηση αναβλήθηκε οκτώ φορές, γεγονός που η Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί, για λόγους που δεν οφείλονταν σε αυτήν.

18. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών, καθώς και του αντικειμένου της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier et Sassi κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 25444/94, § 67, CEDH 1999-II).

19. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Ποθουλάκης κατά Ελλάδας*, αριθ. 25444/94, § 67, CEDH 1999-II).

20. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του πάνω στο ζήτημα αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

21. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο

του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

22. Η προσφεύγουσα αξιώνει 30.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

23. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι μία διαπίστωση παραβίασης θα αποτελούσε αφ' εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση. Εναλλακτικά, η Κυβέρνηση βεβαιώνει ότι ένα ποσό 1.000 ευρώ θα συνιστούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση.

24. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η παράταση της επίδικης διαδικασίας πέρα από την «λογική προθεσμία» προκάλεσε στην προσφεύγουσα ηθική βλάβη που δικαιολογεί την επιδίκαση αποζημίωσης. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης, αποφασίζει να επιδικάσει στην προσφεύγουσα 7.000 ευρώ για την ηθική βλάβη.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

25. Η προσφεύγουσα ζητεί επίσης 3.666,86 ευρώ για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και 1.500 ευρώ για εκείνα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Προσκομίζει δύο τιμολόγια συνολικού ποσού 2.639,76 ευρώ για τις διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ένα άλλο ποσού 1.500 ευρώ για την διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου.

26. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το αίτημα αυτό πρέπει να απορριφθεί, διότι η προσφεύγουσα δεν το θεμελιώνει επαρκώς. Σημειώνει, επιπλέον, ότι το αντικείμενο της προσφυγής ήταν απλό και

επαναληπτικό. Εναλλακτικά, εκτιμά ότι το προς επιδίκαση στην προσφεύγουσα ποσό δεν θα πρέπει να υπερβεί τα 500 ευρώ.

27. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI). Εξάλλου, τα δικαστικά έξοδα μπορούν να αναζητηθούν μόνον στο μέτρο που σχετίζονται με την διαπιστωθείσα παραβίαση (*Beyeler κατά Ιταλίας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 33202/96, § 27, 28 Μαΐου 2002).

28. Σε ό,τι αφορά τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε στην Ελλάδα, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η διάρκεια μιας διαδικασίας μπορούσε να επιφέρει μία αύξηση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του προσφεύγοντος ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ότι πρέπει επομένως να ληφθεί υπόψη το γεγονός αυτό (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Caruano κατά Ιταλίας*, απόφαση της 25 Ιουνίου 1987, série A no. 119-A, σελ. 15, § 37). Εν τούτοις, στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η προσφεύγουσα προσκομίζει δύο τιμολόγια σε ό,τι αφορά τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει για την αιτία αυτή στην προσφεύγουσα 500 ευρώ.

29. Σε ό,τι αφορά τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε για τις ανάγκες της εκπροσώπησης της προσφεύγουσας ενώπιόν του, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι αυτή προσκομίζει παραστατικό σχετικά με τα έξοδα και την δαπάνη. Λαμβανομένου υπόψη του εύλογου χαρακτήρα του ποσού τους, το Δικαστήριο κάνει δεκτό το σύνολο των αξιώσεων της προσφεύγουσας και της επιδικάζει για την αιτία αυτή 1.500 ευρώ.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

30. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή.
2. *Αποφαίνεται ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
3. *Αποφαίνεται ότι*
 - α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 7.000 (επτά χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη και 2.000 (δύο χιλιάδες) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο,
 - β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.
4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 2 Μαρτίου 2006 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)
Søren NIELSEN
Γραμματέας

(υπογραφή)
Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2006

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος